בט ובו סעיף אֶחָר:

א. (מ) (אי) "אָין לְבַרָךְ שוּם בָּרָכָה כְּשָׁחוֹלֵץ תִּפְלִין, אֲפְלוּ כְּשֶׁחוֹלְצֵם עֲרָב שַבַּת (ב) בֵּין (י) הַשְּׁמֵשוֹת:

א ראייש בהלכות תפליו בְּשֶׁם ר"ת וְהַתּוֹסְפּוֹת בִּמְנָחוֹת לו וּבְּכַמָּה רוכתי.

ל זָמֵן הַנָּחָתָן, וּכוֹ ה׳ סְעִיפִים:

א. "זְמֵן ("" הַנָּחָתָן בַּבּקֶר מִשֶּׁיִרְאָה אֶת חֲבֵרוֹ יֹהָרָגִיל (ב) עָמוֹ (חֹקְצַת בְּרְחוּק אַרְבַּע אַמוֹת וְיַפִּירָנוּ: ב. יאָסוּר לְהַנִית הַפְּלִּין ^(ג) בַּלַּיִלָה, שָׁמֵּא יִשְׁכַּתִם ^(ד)וְיִישׁן ^(נ) בַּהֶם. יאָם הַנִיתם יי קרָם שַׁתִּשָׁקע הַחַמָּה וְחָשָׁכָה עָלָיו, אֵפְלוּ הֵם עַלַיו יוֹ כֵּל הַלַּיַלַה יוֹ מָתַּר, יוֹ וְאֵין יִיֹּ כּמֹרין בּן. *הֹאָם לֹא חָלַץ הָפִּלִּין מִשְשַׁקְעָה חַמָּה מִפָּנִי שֵׁלֹא הָיָה לוֹ מַקוֹם לְשַׁמְרָן (בּי * וְנִמְצְאוּ עַלִיוֹ כְּדֵי לְשַׁמְרָן, * מַתָּר (י) וּמוֹרִין כֵּן: ג. יהָיָה רוֹצֶה (י) לָצֵאת לַדֶּרֶךְ (יצׁ בְּהַשְׁכָּמָה, (יב) מְנִיחָם

Xבְּרֶכוֹת ט. ב α תוֹסְפּוֹת בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי. ג מְנָחוֹת לו. ד' הָרַמְבַּ"ם פַרַק ר מַהַלְכוֹת תִּפְּלִין וולא "ש בפרוש הגמרא. הַרִי"ף. ד' שָׁם בַּגְּמָרָא.

(6) אֵין לְבֶרֶה, וּמִטעם זֶה נָכוֹן לַחְלֹץ התְּפִלִּין בִּשְׂמֹאל, כִּי דַּבָר הצָרִיךְ בְּרָכָה נוֹטֵל פְּיָמִין, וְערָן מה שָׁכָּתב השְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הגְּדוֹלָה וּכְנֵי חִיָּא מִישִׁבוֹ, ערֵן שַׁם: (כ) השַּמַשׁוֹת. עיָן מָגָן אבָרָהַם שַהַעֵּלָה וְיאָם הַגִּיחַן בְּשׁבַּת לְשֵׁם מְצָוָה עוֹבֶר מְשׁוֹם בל תוֹסִיף, אָבֶל כְּשֶׁמְנִיחָם שֶׁלֹא לְשֵׁם מִצְיָה אֵין אָפּוּר לֹהְנִיחָם, ערֵן מה שֶׁכָּתב המָגַן אבְרָהָם בְּסִימָן שח סָעִיף קָטָן יא, וּלְפִי מה שֶׁמְּחלֵק כָּאן לֹא הִקְשָׁה שָׁם מִידֵי, וְלֹא יָדעִתִּי לָמָה לֹא מִתָרֵץ שָׁם כָּהאי חְלָקָה וְקֹל לְהָבִין. עַיֵּן בְּתְשׁוּבת יד אַלְיָהוּ סִימָן יט וּבְסֵפֶר יד אהרן:

ס בָּהֶם, עיֵן באַר הַיטֵב, וְכָחְבוּ הָאחְרוֹנִים רָמֶּז פֶסוּק אֶדֶם בִּיקֶר כוּי, לְפִי שֶׁרֹשִׁ״י פַּרְשׁ שֶׁמֶא יָפָית בָהֶם שָׁהוּא מִעשֵׁה בְּהֵמֶּה וְאֵינוֹ כָּבוֹד לֹתְּפַלִּין וּתְפִלִּין נְקְרָאוּ יְקֶר, כִּיְאֶמְרִינֶן בִּמְגַלֶּה וִיקָר אֵלוּ תִּפְלִּין, וְדָה שֶׁבֶּתוּב: אָזֶם בִּיקֶר, רוֹצֵה לוֹמר, בִתְפִלִּין, לֹא יָלִין, וְצֶרִיךְ לְּהְסִירֶם בֵּיוֶן שֶׁבְּעֵת השׁנֶה נִמְשׁל כּבְּהֵמֹת כוּי וְהוּא רֶמֶּו נָאֶה: ס מוֹרִין בֵּן. עיֵן בּאֵר הַיטב. רְעַיֵּן מה שֶׁכֶּתב בָּהָלְכוֹת צִיצִית שֶׁהאָר״י הָיָה נְוְהֶר מְאֹד לְחָלְצֶּן אחר שְׁקִיעת

שערי תשובה

(6) קצה. דְאַלוּ הַרְבָּה יִפִּירָנוּ אָפְלוּ מַרָחוֹק, וְאֵינוֹ רָגִיל לְא יפִיר אָפְלוּ בְּאָרוֹב מָארוֹ: (צ) בַּהֶם. וְחִיְשִׁינוְ שֶׁמֵּא יִפִירוֹ בְּשְׁנְחוֹ, אָכֶל מְדְּאוֹרְוְתָא מַתַּר לְהָנִיחָם בּלּיְלָה, דאָנן קּוָמָא לָן לִילָה וָמון תָּפְלִין: (ג) מוֹרָק בֶּן. וָאָם כָּן בַּרבִּים צַרִיךְ לְחַלְצָן, מָגן אבְרָחָם. כַּתב השָׁיָרִי בְּגַסֶת הגָּדוֹלָה, מְנָהָגִי שֶׁבְּיוֹם צוֹם תַעָנִית, שָאחר המְּגַחָה אָנִי שֹאָר בּקָהַל עד עַרְבִית, שָׁלֹא לָהָסִיר תָפָלִין וְטַלִּית עד אחר תָפַלת עַרְבִית, דְּלַיָּדְ וְמַן תְפַלֶּין, אָלָא שָׁלְכַתְחַלָּה אַן לֹהְנִיחָם, מֵאחר שְּׁבְּבֶּר הַם עַלִי מִשְׁעַת המנחה טוב שלא לחלצן עד אחר תפלת ערבית, לפיכף בתשעה באב שמניחין תפלין בתפלת המנחה אין לחלץ אותם לום תפלת ערבית, ומה שהעם נוהגים לחלץ אותם, היגו טעמא, דְלַאו פָלֵי עַלְמָא דִינִי בְּמִירָי, וְחָכָּם הֹדוֹר אֵין לָהָם לְהוֹרוֹת, דְהָא אֵין מוֹרִין כֵּן, עד כָּאוֹ, וְכָן כַּתב בְּלָחָם חְמוּדוֹת הַלְכוֹת הְפִּלְּין אוֹת עט, וְכַתב עלת תַּמִיר שַּרְבַרָיז נְכֹּתִים, עַיָן שַׁם. וְכַן פַּסֹק בַהְלָכוֹת קָטנות הַלָק א סִימָן רצח, עיִן שַׁם. אָבֶל מְהְרִי״ל בְּהַלְכוֹת תִּשְׁעַה בְּאָב בְּתֹב, שָהָיָה חוֹלֵץ הְפִּלִּין שָׁלוֹ מִיּד אחר קָרֶשָּׁה לְּמִנְחָה, וְכָּן נֶרְאָה דִּעת המָגָן אַבְרָהָם שָׁכָּתב, בָרבִּים צָריְךְּ לְחַלְצֵן. וְכַן הָכָרִע בְּתָשׁוּכֹת שְׁבוּת יִעְלֹב חַלֶּק ב סִימֵן כד, עֵיֵן שַׁם: (יו) ומוֹרִין בֶּן, וְצְרִיךְ שִׁיֹאמר שעושה בו בדי לשַמָּרָן, אָבָל לְכֹתְּחַלָּה אֵין מוֹרִין לְהְנִיחָם בִּשְׁבִיל השְׁמִירָה, ט״ז:

בַּאוֹר הַלְּכָה

ב * אָם לֹא חָלַץ תִּפִּלִין מִשֵּׁשָׁקְעָה חַמָּה. רוֹצֵה לוֹמֵר, גְּמֵר שְׁקִיעָה וְיהוּא צאת הַכּוֹכָבִים דָאָז הוא זִמָן הַלִּיצַת תִּפְלִּין מְהִינָא, דְאָלוּ בֵּין הַשְּׁמְשׁוֹת אֵפְלוּ אָם הָיָה לוֹ מָקוֹם לְשָׁמְרָן אֵין צָרִיהְ לְחָלְצָן, כֵּן מוּכָח בִּמְנָחוֹת לוֹ ע״ב אֲפִּלוּ ּלְמַאן דְּאִית לֵה לַיְּלָה לָאו זְמַן תְּפִּלִּין, וְכָל שֶׁכֵן לְדִידָן דְּפָּסְקִיגָן לַיְלָה זְמַן תְּפִּלִּין, וְבֵן כָּתַב הַלְּבוּשׁ וְהַפָּּרִי מְגָדִים דְּמוֹרִין בֵּן לְבַתְּחִלֶּה: * וְגִמְצְאוּ עָלָיו כְּדֵּי ּלְשָׁמְרָן. עַיַּן בְּמָגוַ אַבְרָהָם שֶׁכָּתַב, דְּצָרִיךְ שֶׁיֹּאמֵר לָהֶם כֵּן שֵׁעוֹשֶׁה כְּדֵי לְשָׁמְרָן, וָכֵן מוּכָח בַּגִּמָרָא. וָגָלְאוּ כָּל הַמִּפָּרְשִׁים (הַפְּרִי מְגָרִים וְהַמַּחָצִית הַשֶּׁקֵל וְהָצַרְצוֹת הַחַיִּים) יְּבַגְּמָרָא מַשְׁמַע לְּהֵפֶּךְ בְּמַעֲשֶׂה דְּרַב אָשֵׁי, עַיֵּן שָׁם. וְלַעֲגִיּוֹת דַּעְתִּי גִרְאָה פָּשׁוּט ָדָהוּא כָּא לְהוֹסִיף עַל דְּבָרָי הַמְתַבָּר, דַּאָפָלוּ אָם בַּאֱמֶת אֵין כַוַּנָתוֹ בִּשְׁבִיל הַשְּׁמִירָה, ַרַק שָׁהוּא אוֹמֵר לָהֵם כֵּן שַעוֹשֵׁה בִּשְׁבִיל הַשְּׁמִירָה כְּדֵי שֵׁלֹא יָבֹאוּ לְהַתִּיר לְהָנִיחַ לְכַתְּחַלָּה בַּלַיִלָה, גַּם כֵּן דֵי בִּכָדְ, וְכֵן מוּכַח בַהַדִיָא שַׁם בַּגְּמַרָא בִּמַעֵשֵּׁה דְּרַב אָשִי: * אַמָּר וּמוֹרִין כֵּן. עַיֵּין בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה בְּמַה שֶׁבָּתַבְנוּ דְיֵשׁ מְקִלִּין אֲפְלוּ לְּהָנִיהַ לְּכַתְּחִלָּה בִּשְׁבִיל הַשְּׁמִידָה. וְגִרְאֶה לִי פָּשׁוּט, דְּאַךְ דְּמֵתָר לְכַוֵּן אָז בְּמַהֲשֵׁבְתּוֹ שַׁלוֹבִשַׁן לִשֵׁם מִצְוָה, וְכִרְמוּכָח בְּמַעֲשֶׂה חְרַב אָשֵׁי הְנַ״ל, אַף עַל פִּי כֵן לֹא יְכָרַךְּ

משנה ברורה אַ אַין לְבֶדֶך. פַרוּשׁ, לְאַפּוּקִי מְמַאי דְּאָמְרִינָן [בְּנְיָה גא ע״ב] דְּבְנֵי (א) אַין לְבֶדֶך. מַעַרָכָא הַיוּ מִבֶּרְכִין אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּמִצְוֹתִיו וְצְוָנוּ לְשְׁמֹר חָקָּיו בָּתַר דָּמְסַלְּקִי תִּפְּלִין בַּלַיְלָה, 🐟 שֶׁהַם הָיוּ סוֹבְרִים דְּלַיְלָה לָאוּ זְמַן תִּפְּלִין הוא, וְנַפְּקָא לְהוּ זֶה מִקְרָא דִּוְשְׁמַרְתָּ אֶת הַתַּקָה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים יָמִימָה, יָמִים וְלֹא לֵילוֹת, אֲכָל לְדִידָן דִּסְבִירָא לָן דְּהַאִי קְרָא אָתֵי לְעְנְיָן אַתַר כִּדְאִיתָא בַּגְּמֶרָא, וְלַיְלָה לָיָמָא לָן דִּזְמַן תְּפִּלִין הוא, אַרְּ אֵין לַהַנִיתָם לְבַתְּתִלָּה דְּגָזְרוּ שֶׁמָא יִישׁן בָּהֶם וְיָפִּיתַ, הִלְבָּךְ אֵין לְבָרֵךְ: (ב) בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. פַּרושׁ, אַף דְּקָיְמָא לָן שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב לָאו זְמֵן תְּפִּלִּין, פו וּכְשֶׁיְרְצֶה לַהַנִיחָן אָז לְשֵׁם מִצְוָה עוֹבֵר עַל בֵּל תּוֹסִיף, מִכָּל מָקוֹם מּ בַּיַן שַאָם מִנִיתַן עַלָיו בִּלִי בַּוַנָה לְשֵׁם מִצְוָה אֵין בָּזֵה אָסוּר מִן הַתּוֹרָה אָלָא מִדְּכְרֵי סוֹפְרִים, וּ מִשׁוּם גְזַרָה שֶׁמָּא יֵצֵא בָּהֶן לְרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיֵשׁ תוֹלְקִין גַם עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁיְבֹאַר לְקַמֶּן בְּסִימָן לֹא, לְפִיכָה לֹא שַׁיָּה בְּרָבָה צַל זֶה, בֵּיוָן שֶׁבַּחֲלִיצַת הַתְּפִּלֶּה מִצַּד עַצְמָה אֵין בָּה מִצְוָה וְאֵינוֹ חוֹלְצָן

אַלָא מִשׁוּם נְזַרָה: א 🗱 הַנֶּחָתָן. רוֹצֶה לוֹמַר, תְּחַלֵּת זְמַן הַנַּחָתָן מִשֶּׁיִרְאֶה, וּמִצְוָתָן כָּל הַיּוֹם, וּכְדּלְקַמֶּן בְּסִימָן לז, עַיַּן שָׁם. וְהַפַּעֵם 🕫 דְּעֵד זְמַן הַזֶּה תַיְשִׁינָן שֶׁמֶא יִישַׁן בַּהַם, ובַכַלַל לַיַלָה הוא לְענַיַן תִּפּלִין: 🕻 עמוֹ קְצָת. דְאָלוֹ הַרְבֵּה יַכִּירָנוֹ אַפְלוֹ מַרְחוֹק, וְאֵינוֹ רָגִיל כְּלָל לֹא יַכִּיר אַפּלוּ בַּקְרוֹב מָאֹד: ב (ג) בַּלַילָה. ובִין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִדּבְרֵי הַמָּגוַ אַבְרָהָם מַשְׁמַע דְּמָתָר לְבַתְּחָלֶה לְהָנִיתַ, אֲבָל בִּפְרִי מְגָדִים מִסְּפַּק בָּזָה, אִם לֹא שָׁלֹא קיַם עֲדֵין (ג) בַּלַילָה. ובִין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִדּבְרֵי הַמָּגוַ אַבְרָהָם מַשְׁמַע דְּמָתָר לְבַתְּחָלֶּה לְהָנִיתַ, אֲבֶל בִּפְרִי מְגָדִים מִסְּשִׁמּ מָצוַת תְּפִלִּין בְאוֹתוֹ יוֹם דְאָז יְנִיתָם בֵּין הַשְּׁמֶשׁוֹת: (ד) וְיִישַׁן בָּחָם. וְתַוְשִׁינֵן שֶׁמָא יָפִיתַ בִשְׁנָתוֹ, פּּוּ אֲבֶל מִדְאוֹרְיָתֵא מָתָּר לַהַנִּיתָם בַּלּיְלָה, דְּקָוָמָא לָן לִיְלָה זְמֵן תִּפִּלִין: 🐧 לָדֶם וְכוּי. רוֹצֶה לוֹמֵר, דְּלֹא אָסְרוּ רַבְּנָן רַק לַהַנִיתָם לְבַּתְּחַבֶּי בַּלַיְלָה, ω צַּבְל מִבֵּין שֶׁכְבֵּר מֻבְּּתִין עָלִינ מָבְעוֹד יוֹם לֹא הַצְרִיכוּם לְחָלְצָן: (וֹ) כָּל הַלַּיְלָה. פַרוֹשׁ, כָּל זְמַן שְׁאֵין חוֹלְצָן, ווּ דְאַלו חוֹלְצָן פַעַם אַתַּת שׁוֹב אָסוּר לַהַנִּיחָן: (זֹ) מַתְּר. רוצה לומר, עד זמן שֶרוצה לישו, דָאָז בְּהַבְרַתְ מְסִירָן שֶׁאָסור לִישׁוֹ שְׁנַת קַבַע בָּהָן. וּבְדַלְקַמֶּן בְּסִימָן מד. 🔞 וָאָפְּשֶׁר דְּבַלֵּיְלָה דְּזְמֵן שְׁנָה הוּא, אַפּלוּ שְׁנַת עַרָאי אָסוּר מִדִּינָא: (ח) וְאָין מוֹדִין בַּן. הַלָּכָה לְמַצַשָּה לָאַתַרים, שְׁמָא וָבֹאוּ לַהַנִּיתַוֹ לְכַתְּתַלָּה, וְעַל בַּן לֹא יַצַשֶּה בַּן אַלָּא בִינוֹ לְבִין עַצְמוֹ, 🕫 אֲבָל לֹא בָּרָבִּים דְּהוֹא גַם כֵּן כְּהוֹרָאָה, וְעַל כֵּן 🕫 אֵין לְהִתְפַּלֵּל בָהֶם תְּפִלַּת עַרְבִית בְּתַעֵּיִת צְבּוֹר בָּרָבִּים: (מ) וְנִמְצֵאוּ עַלְיוֹ. דַּוּקָא נִמְצָאוּ מְקּלִינָן וּמוֹרִין, שֶׁבְּשָׁבִיל הַשִּׁמִירָה אֵין צָריְרְ לַחֲלֹץ אֲפָלוּ כָּל הַלְּיָלָה כָּל זְמַלְ שֶׁבְּשׁבִיל הַשְּׁמִירָה אֵין צָריךְ לַחֲלֹץ אֲפָלוּ כָּל הַלְּיָלָה כָּל זְמַלְ שֵׁבְּשׁבִיל הַשְּׁמִירָה אָין צָריךְ לַחֲלֹץ אֲפָלוּ כָּל הַלְּיָתְם שׁׁלְאׁ יָשׁׁן כּיּ הַשְּׁמִירָה, וְיֵשׁ מְּקָלִין בָּזָה (עלת תַּמִּיר וְהִגָּרִ״א]: 🕽 (י) לָצִאת לַדֶּדֶר, וְקְשֶׁה לו לַהַנִיתָן אַתַר כָּךְ מִפְנִי הַקֹּר וְכֹל כְּהַאִי גִּוְנָא וַחִיֵּ אַכִּוּ אַפּלוּ 🔞 לַרֵם עַמוּד הַשַּׁחַר: 🕻 יבּן מִנִיחָם. לָרֵם יִצִיאָתוֹ. וְיָכוֹל יֹּס לְכֵוֹן שֶׁלוֹכְשֶׁם לְשֵׁם מִצְוָה, בֵּיָוָן דְּקוֹמֶא לָן לַיְלָה זְמַן תְּפִּלִּין הוּא, וַאֲפְּלוּ

שער הציון

ל (ל) אוספות בית יופף: (ג) בְּגוַ אַבְרָהֶס: (ג) בִּית יופף: (ג) בְּגוַ אַבְרָהֶס: (ל) בְּגַר אָס לְאָפֶן בְּסיְמָן לֹא: (ג) בִּית יופף: (ל) בְּית יופף: (ל) בְּגַר אַר מְנָדִיס: (ל) אָבְר אָבָרְהָס: (ל) אַרְאָר הַהַיִּיס בְּשֵּׁס אַהַרוֹנִיס: (ח) בִּית יופף (ח) בּית יופף (ח) בִּית יופף (ח) בִּית יופף (ח) בּית יוף בּית יוף בּית יופף (ח) בּית יופף (ח) בּית יוף בּית יוף